

Barcelona 29 de juliol de 1927

L'Esquella de la Torratxa

ANY I - Núm. 2510 - 15 cts. - Atrassats 30

FILOSOFIA D'OCASIÓ

—Per què no podria ésser al revés? Que a l'estiu fés fred i a l'hivern calor.

VEGI ELS APARADORS DE
Calçats "SUBUR"

Telèfon 4067 A BOQUERIA, 30 : JAUME I, 15
CARRER DE SANTI PAU, 16 BARCELONA

Propietari: ELISI SUCAR MARTINEZ

ANTONI LÓPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Olm, 8

BARCELONA

TEATRE COMIC

Tots els dies sorollosos èxits de les més
celebrades revistes

LOVE - ME

- I -

FOLIES

EXITAÇ de

¿Quiere V. ser estrella de cine?

Una pel·lícula impressionada en escena per les
senyorettes del concurs

Mai les càpsules peruvianes Borrell

no han deixat de guarir aviat i radicalment les BLE-
NORRAGIES (purgacions) GONORREES i tots els
altres FLUIXOS de les vies urinaries, per CRONIQES
que fossin

Medicació discreta en el seu us

Venda: SEGALA, o a l'autor A. BORRELL

Compte de l'Asalto, 52, cantonada Sant Ramon. - BARCELONA

Casa Carreras
SASTRERIA
RAPIDE SA
ECONOMIA
ENTOTS ELS ENCARREGS
TALL AMERICÀ
FORMA DE TRAJOS DES DE 40 P
GENERES ULTIMA NOVELTAT
PLAÇA DEL SOL 9.
BARCELONA GRACIA

MUSICA Casa CANONGE

TERCETS - QUINTETS - ORQUESTRES

Zurbano, 7 - Barcelona

BICICLETES
MOTOR
Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 H - BARCELONA

TRENCATS Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics enfarfegosos de cap mena. No molesten ni em- no' deveu comprar cap aparell sense visitar abans aquesta casa. **CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA**

FABRICA DE TINTES PER A IMPREMPTA I LITOGRAFIA
COLORIFICI POLIGRAFIC F. E. R. T.
INDUSTRIA NACIONAL

Calabria, 197 : Telèfon 461 H. : BARCELONA

EL KRIC

ACCESSORIS PER A AUTOMOBILS

Aquesta casa és la que ven MES BARAT
d'Espanya, per procedir de liquidacions

Aragó, 201 (cantonada Aribau) - BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

L'HORA DEL BANY

Es una hora qualsevol del matí. Les deu, les onze, les dotze... Hem volgut agafar qualsevol dels tramvies que porten els ciutadans-banyistes de Barcelona a la platja local. No ha estat pas possible. Totes les barriades de l'Eixamplis els omplen als punts de sortida o a les places de la Universitat i Catalunya. Rambla avall, a peu, Es l'hora mitjana del matí. A la Rambla hi ha un fort perfum de flors acabades de collir i de verdures acabades de comprar. S'hi barregen el que neteja, amb un carret de mà, els papers ramblians i les minyones esplèndides d'escultures i de carns que fan broma amb els conductors de tramvies i que riuen amb soroll revolucionari. Passa la gent atrafegada per ací i per allà... A totes les parades hi ha un estol de senyorettes, ja del que se'n diu la bona societat o bé de qualsevol dels cabarets distingits. Totes allarguen la mà i volen fer deturar els tramvies que van avall, plens de viatgers i que passen—els tramvies—amb el mateix orgull que un capellà el dia de Divendres Sant, quan no hi ha un cotxe que rutlli i sembla que camini dient:

—Ep! Tot això ho he fet parar jo!

Les pobres senyorettes *mamàs* i altra gent inútil, fins hi prenen pols. No passa un tramvia. Es decideixen a agafar-ne un altre que només porti fins les Drassanes. Allí agafen la *golondrina*, i quan arriben a l'altra banda del port hi respiren un airet de mar i d'oli dolent; de sorra cremada i de *churros* de revetlla, que rebenta.

Una *taquilla*, un passar i, apa!, a despullar-se i a prendre el sol. Les sorres de la platja semblen unes graelles on la gent, amb una bona fe excellent, van a torrar-s'hi, a fregir-s'hi.

Es rosteixen; la pell se'ls hi torna negra i la cara adquireix un to de tomàquet farcit deliciós i poca-solta. Si un és "corrido", i va pels "cabarets" a la platja hi trobarà totes les relacions nocturnes. Les nostres cortesanes, és a dir, les de la ciutat, no dormen quasi, arribat l'estiu. Del "cabaret" a la taverna de gitanos del carrer d'En Trenta; de la taverna al "Grill" en clare-

jar el dia i del "Grill" a casa a canviar-se de roba i cap els banys. Allà a la platja diuen que fan salut... Prenen el sol, es torren, neden i fan gimnàstica,

Ens trobem a aquella, a aquesta, a la de més enllà, barrejades amb les distingides senyorettes que surten a les cròniques de societat dels diaris seriosos; ens trobem els més distingits cambrers, excel·lents xicots, amb els més il·lustres "pollos-peras" del Passeig de Gràcia i dels cinemes aristocràtics; ens trobem un conjunt deliciós d'una igualtat social futura. El vestit de bany tan semblant fa l'efecte de l'uniforme únic civil i el mar per a tots és igual.

Es una hora tendra de l'estiueig ciutadà. Però, ací a Catalunya tot convergeix cap al sentit polític. El que a Sant Sebastià, Biarritz, Trouville no pot ésser, aquí té un profund desig de conjunt igualitari. El nostre don Joan—don Joan de Serrallonga—també era polític. La platja és un lloc d'esbarjo a tot arreu. Aquí, fins té sentit polític.

No ens en podem pas amagar.

FRANCESC MADRID

EL VENT QUE BUFA

Un dels nostres poetes, un d'aquests poetes tan bons que tenim a casa nostra i que tanta forrolla fan, ha comptat els escriptors catalans que no han parlat de Sant Francesc, el pobrissó d'Assís. No arriben a una dotzena. Els altres, tots els altres, n'han parlat, qui en una poesia, qui en un article, qui en una conferència, qui en un estudi més o menys extens.

Aquest pobre poeta que ha tingut l'humorada de comptar els escriptors que han parlat del sant de moda, està tot satisfet del resultat. Dels tres o quatre-cents escriptors catalans, una dotzena tot just no s'han sumat a aquest entusiasme per al pobrissó. Però, que no veu aquest poeta que és la flor i nata de la intel·lectualitat catalana la que no ha parlat del pobrissó?

COSES QUE NO PODEN PASSAR I PASSEN

A l'espaiosa peixera de l'"Equestre", al Passeig de Gràcia, es parla de la crisi econòmica i de determinades gestions i actituds dels representants de les nostres entitats productores...

—Deixeu-vos d'orgues—diu un—, no hi ha cap cosa que no pugui passar i passi.

—Això no és exacte—replica un altre—. Hi ha coses

que no poden passar i passen. Exemple: no fa gaire, a un ex-ministre li prengueren la cartera.

“KULTURA”

D'una conversa íntima, entre dos coneguts literats, al jardí de l'Ateneu:

—Tòpics, fantasmes... En determinats llavis o plomes, tot això del Classicisme, de la Cultura, de les Formes Eternes, de la Reacció, del Catolicisme en literatura, són paraules, res més que paraules.

—Tapabruts per a amagar la manca d'originalitat, la manca de cor, la manca d'humanitat, precisament, i la impotència de crear una obra, gran o modesta, perfecta o defectuosa, però pròpia, sentida, racial.

—Aquesta gent em fa l'efecte dels professors alemanys que, en nom de la *Kultura*, de la seva cultura, destrüen les biblioteques i l'art a Bèlgica i al nord de França. Vull dir que per a ells no hi ha més cultura que la personal de cada u, ni més literatura que la clàssica.

—Els nostres classicitzants també són, gairebé tots, professors.

—Professors sense càtedra i sense deixebles.

—I és que en defensar a tort i a dret el classicisme i omplir-se la boca amb aqueixes paraules, es creuen rellevats de l'entusiasme, de la generositat i del sacrifici.

FUM

Un dels nostres còmics més aplaudits entra en un estanc i tria d'una capsa un cigar peninsular. El paga, se'l posa a la boca i diu a l'estanquera.

—Aquests cigars són molt dolents.

L'estanquera li respon:

—Sí; però vostè sols en té un, i jo en tinc molts.

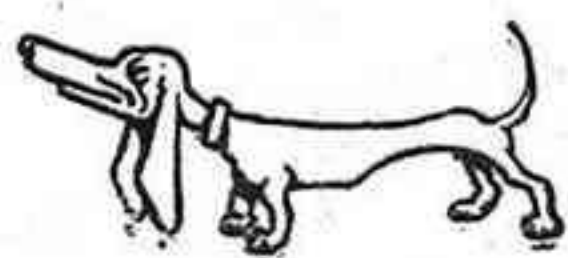
“Virai” és un home que fa una vida quieta i retirada. —Potser perquè, abans, durant molts anys, la féu agitada i turbulenta —. “Virai” surt poc de casa, o no surt gens. No freqüenta cafès, ni teatres, ni clubs. Tampoc llegeix el diari.

Això, el que no llegeixi “Virai” el diari, té profundament estranyat, profundament indignat el propietari d'aquest periòdic. Per què “Virai” no llegeix el diari? Per què no li plau aquesta lectura, potser? Però és que hi ha algú al qual pugui desplaure aquesta lectura?

Sí, hi ha algú al qual li desplau aquesta lectura: “Virai”. “Virai” que d'un diari en té la mateixa idea que d'un safareig ple de crits i brutícia.

Heus ací perquè “Virai” ha sentit una gran estranyesa quan li han dit que l'altre dia varen caçar una guineu a la Rambla. “Virai”, que ignorava aquest fet, com n'ignora tants d'altres, s'ha fet ensenyar uns retalls de diari. Els retalls de diari contaven el fet d'una manera equívoca i plena de reticències.

VIRAI

EL PUDOR

—No se'n dóna vergonya, “Cunitu”, d'anar tan a la fresca?

—I vostè? No se'n dóna vergonya, vostè?

IL·LUSIONS

Hi han novel·les que fan més mal que bé; aquestes novel·les surten cada mes i son d'un mateix autor; i aquest autor és En Folch i Torres, gran productor de novel·les mensuals que, de tantes coses que volen dir, no diuen res.

Si volen comprovar-ho, comencin a llegir-les i es donaran compte de què totes s'assemblen, amb la prèvia modificació del títol de l'obra; noies riques que es casen amb nois pobres o viceversa, sempre posant per assumpte un argument sense interès, basat en la vida poca-solta que porten els protagonistes.

I les novel·les passarien inadvertides pels que ja les coneixem, si no fos perquè encara, per desgràcia, i hem de dir per desgràcia, hi ha un estol de noies que, després de llegir la prosa carrinclona de sempre, es creuen posseïdes de la mena d'ésser de la noia de la novella i carregades d'illusions, esperen el príncep ros, o el jove ric que és el mateix, que les tregui del treball.

Caldria, doncs, que aquestes noies, possessin més seny i es preparessin a rebre la vida tal com és, i no deixar-se suggestionar per les romàntiques (?) descripcions d'En Folch i Torres, ja que algunes d'aquestes noies fadrines, ja tenen l'edat per a construir una llar, que mai no construiran degut a les seves pobres il·lusions.

A. PLANAS

NOTICIES AMB VIROLLA

La Comissió Permanent de l'Ajuntament de Granollers ha acordat a proposta de l'alcalde accidental, senyor Cunillera, donar el nom del diputat Francesc Torres al carrer que actualment s'anomena del Doctor Robert.

.....
.....
.....

Ha estat denunciat un subjecte que havia venut, a un altre, la dona, per 1.000 pessetes, a pagar a plaços de 50 pessetes.

Un aplaudit autor de teatre feia el següent comentari:

—Trobo que el comprador ha pagat massa. L'han estatafat.

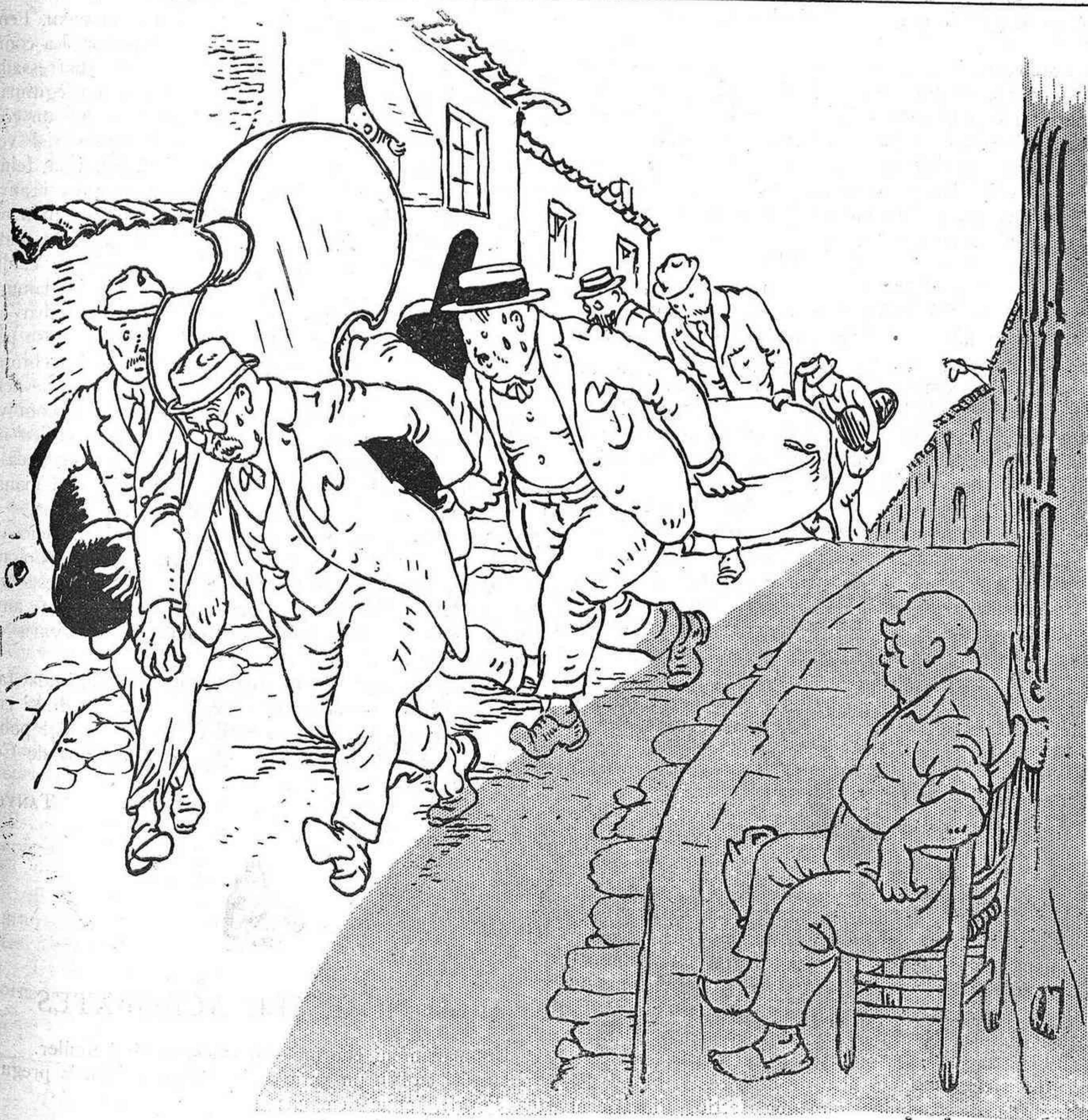
A Vigo entraren lladres en un estanc i s'emportaren alguns milers de pessetes en efectes timbrats i cigars de l'Havana.

No tocaren ni el tabac peninsular, ni els llumins. Els lladres eren fumadors.

Al Parc, l'altre dia, dos tranquils, cridaven els coloms, mostrant-los-hi el menjar, i quan els tenien a mà, els agafaven, els hi torçaven el coll i els ficaven al sarró.

Els iregidors deuen evitar aquesta salvatjada,

.....
.....
.....

ELS HEROIS DE FESTA MAJOR

—I nosaltres, quan descansarem?

ALEGREM-NOS FUMADORS!

Algun dia havien de guanyar els moros!... En el cas actual, els moros som els fumadors... Alegrem-nos!

A la fi, és un fet ja el tractat comercial d'intercanvi favoregut que Espanya ha concertat amb la seva ex-afiliada Cuba. Aquesta vegada, l'instint del parentiu, ha posat de manifest els nobles sentiments de la sang... S'ha trigat un xic, però, vaja, s'ha fet; i els fumadors, sobretot, n'hem d'estar satisfets i dolçament colpats com si ja tinguéssim un tros de canya dolça a la boca, a tall de xiclets.

Per la meua part, envio des d'aquí als que han dut a cap aquest concert, el meu més xardorós picament de mans, que si resulta dèbil, per a ells, serà perquè no hi tinc gaire força jo a les mans, potser per la manca de costum de picar, que fa que m'estigui fins de picar el vigilant.

Com anàvem dient, doncs, en aquest tractat, Espanya es compromet a emprar una sèrie de milions anyals en tabac cubà; i el tabac d'aquella xamosa illa de mig dol, acostuma a ésser-ho—si ara no s'espatlla—segons afirmen els qui en podien fumar; doncs, els que, com jo, som clients de les labors peninsulars, si us plau per força del preu, no en podem dir res; però ara, sí; ara, les labors peninsulars seran—suposo—fetes amb tabac cubà, que diuen que és molt bo—si ara no s'espatlla—.

I l'Arrendatària, aquesta bona senyora que procura—sempre—fer un bé a llurs clients—és un dir—, ens farà arribar un tabac de Cuba molt baratet als nostres paladars... Alegrem-nos!... Les nostres gorges ja no seran exhaurides... Els nostres alens es purificaran... i les il·lusions abrivades amb la contemplació dels rombolls de les fumeroles, seran més blaves, més odoroses, més sentimentals, puix amb elles, s'hi junyirà el record de la terra cubana amb llur espiritualitat.

Fumadors, enhorabona!... Poetes, salut!... I canteu les vostres lloes vers l'aromàtica planta del cantó de baix de Cuba (en castellà Vuelta Abajo) que ara, a la fi, podrem assaborir els qui, si us plau per força del preu, havíem de romandre clients de les labors peninsulars fetes amb esmicolaments del rebuig dels africans. Ara, ja no serem rebuig... Ara serem cantonesos—del cantó d'abaix—de Cuba. Alegrem-nos, fumadors!...

LLUÍS RAMÍREZ CARULLA

LA BALANÇA

La glorificació de l'aviador Lindbergh, s'ha ensepegat en plena renovació de la fama de Colom, i amb el rebombori de les dues gestes hom no pot resistir el prurit de crítica i, per tant, de comparació en aquest cas.

Parlant de Lindbergh, es veu que a la seva terra li estan apariant una rebuda que, segons els diaris, serà com mai no s'ha vist en tota la història dels U. S. of A. El dia d'arribada de l'aviador serà dia festiu. Plegarà el comerç, i la indústria... i la Borsa. Fins la Borsa, que és tan sagrada per als americans com el negoci ho és per a nosaltres. Autoritats, músiques i milions de ciuta-

dans del *montón*, esperaran l'heroi. A més, una caravana de camions carregats amb la correspondència que ha estat remesa a Lindbergh de tots els recons, de tots els estats del seu país. Es molt probable que la multitud entusiasta obligui a desembarcar l'heroi passant pel damunt de les esquenes corbades d'una infinita passera humana, com es feia a l'Àfrica amb els dèspotes divinitzats de les dinasties pre-faraòniques.

No creiem que Lindbergh sigui un *trunfo* en filosofia. Ni és cap Socías, ni cap Diògenes. El creiem senzill, i per aquesta senzillesa, suposem la satisfacció—noblement guanyada—que la rebuda explosiva dels seus paisans, consemblants i germans de la part de Déu, li proporcionarà. L'home tocarà el cel amb un dit. Es natural. Es just. Es... com ha d'ésser.

Però el pobre Colom... Senyors, parlant de Colom, la humanitat, els paisans, els consemblants i els germans de la part de Déu, ens pugem a la boca com una glopada de cor-agre. Una glopada d'un sabor asquerós.

Parlem de Colom i de Lindbergh... I comparem. Fem una balança de dos platets. Comparem sense por. La comparació no és odiosa, com diu la hipocresia disfressada de bona educació. No és odiosa ni és amable. Es legítima: senzillament. Pesem l'home que ha demostrat amb un cop d'audàcia la possibilitat—la vulgaritat possible—del vol damunt l'Atlàntic, saltant de banda a banda, i la feina del savi que, a força d'audàcia, sumada a anys i anys d'estudis i de lluites, arribava a demostrar que el món no era aquell món sostingut pel llom de balenes i balenats del mar de Tiberiades, sinó un món lògic. Pesem el dilema de la gesta d'un i altre. Lindbergh tenia damunt seu un dilema com un glavi de Dàmocles: o arribar en poc més d'un dia, o morir. Colom havia de llançar-se per qui sabia quant temps als confins de la mar tenebrosa, amb les seves barques de cartró i la seva tripulació de perularis fanàtics i disposats a tots els crims... Colom va agafar el món amb una mà—aquell món que Galileu no s'atrevia a bellugar sense un punt d'apoi i una palanca—i el va pastar amb la forma que la seva ciència demanava, amb la forma de la realitat: rodó com una bola.

I bé... Ara compareu, si us plau, la glorificació de Lindbergh—ben justa, per cert—i la tragèdia de Colom, que encara dura en l'oblit i fins en la befa d'aquests savies que fan xirinola a l'esquena del gran geògraf, amb aquella despreocupació pròpia dels olímpics dipositaris de la pedra filosofal.

Nosaltres sempre hem cregut que les multituds fan pudor. Ho hem constatat. En el cas de Lindbergh, si ens trobéssim a la seva pell, en arribar als braços del poble sobirà, ens asfixiaríem, només que recordant-nos de Colom; cregueu-ho.

TANYUS

PER NO ESSER ACROBATES

Un matrimoni enorme—enormes, marit i muller.

Un dia troben un antic amic. Preguntes i més preguntes. Per fi, l'amic demana:

—No teniu fills?

I el marit contesta, tristament:

—No, amic. No som acrobates.

XERRAMEQUE ARTI TIQUE

BOTO DE MOSTRA

Fa un any ben bé que el monument d'En Güell i Ferrer, situat a un punt tan cèntric com l'encreuament de la Rambla de Catalunya amb el carrer de les Corts Catalanes, sofrí greus desperfectes, entre ells, l'escapçament i la mutilació dels dos braços d'una de les belles figures que simbolitzen les quatre virtuts cardinals.

Fa un any, poc més o menys, que cridàrem l'atenció de l'Ajuntament respecte a un cas tan vergonyós per a l'ornament públic, i constatem amb sentiment, que s'és complert al peu de la lletra allò tan vell i tan filosòfic de: "Tal dia farà un any".

Creiem convenient treure aquest botonet de mostra de la botonadura artística barcelonina, perquè ara que es faran tantes estàtues i grups i relleus per al guarniment adequat de la Plaça de Catalunya, crec del cas que es *posin en valor*, en tot el valor que tinguin, les coses monumentals de la ciutat.

En veritat us dic que una figura sense cap i sense mans, posada al seu escambell al mig de la via pública, resulta una cosa verament grotesca que no admet excusa de cap mena.

Aquell que va dir que els extrems es toquen, sabia pla bé de què anava.

Havem posat una decoració fastuosa al Saló de Sant Jordi; anem a convertir en una mena de cementiri de "Don Juan Tenori" la Plaça de Catalunya, i en canvi, ningú no pren cura de corregir les mutilacions i els desperfectes soferts per la majoria dels nostres monuments ciutadans, especialment el de Colón, o de Colom, que és el de més volada, és clar!, de Barcelona.

L'Ajuntament té un modest funcionari (modest pel sou que cobra), encarregat de vetllar per la conservació i la restauració dels monuments; un tècnic de l'art i dels elements reconstructius de les obres escultòriques... Veritat que no ho sembla? Doncs, bé, quasi posaria les mans al foc, sense por de cremar-me, de què aquest empleat municipal es troba en "conserva", com els bolets i les faves ofegades que es venen a pots als "colmados", que en català deuen dir-se "massa-plens".

D'agrair fóra que la Comissió de Cultura, o aquell a qui li pertoqui, volgués treure de la via pública aquest deplorable *botó de mostra* d'una incultura ciutadana que, per sort, no té la massa dels barcelonins, repassant després tota la botonadura artística, demanant-li a l'inspector una llista completa dels desperfectes artístics que cal fer desaparèixer a corre-cuita.

Que això val diners?

Està clar que en val! Però la dignitat cultural d'una gran ciutat ha d'estar per damunt d'uns milers de pessetes mal comptats.

I més, quan se'n gasten a milions per tal d'urbanitzar i ornamentar degudament certs carrers i places...

C. ARBÓ

LA DESPIETAT IRADA

Núvols, núvols i núvols tot el dia.
Ni un raig de sol que transparenti llen.
Tot el jardí s'ha omplert de melangia
sota l'aire gelat que espurna neu.

La tarda es fon dintre la capvesprada.
Les boires s'arrossequen per la vall.
Es deforma sens fi la nuvolada
i el vent baixa xiulant timbes avall.

I ara el jardí somica i es desflora,
i en el desvari es mou com afolat,
i maleeix i s'aferrissa i plora
en la basarda de la soledat...

I sent caure la pluja despietada
i rep l'assot desenfrenat del vent,
i xiscla i clama sota la ventada
i el bramular fatídic del torrent.

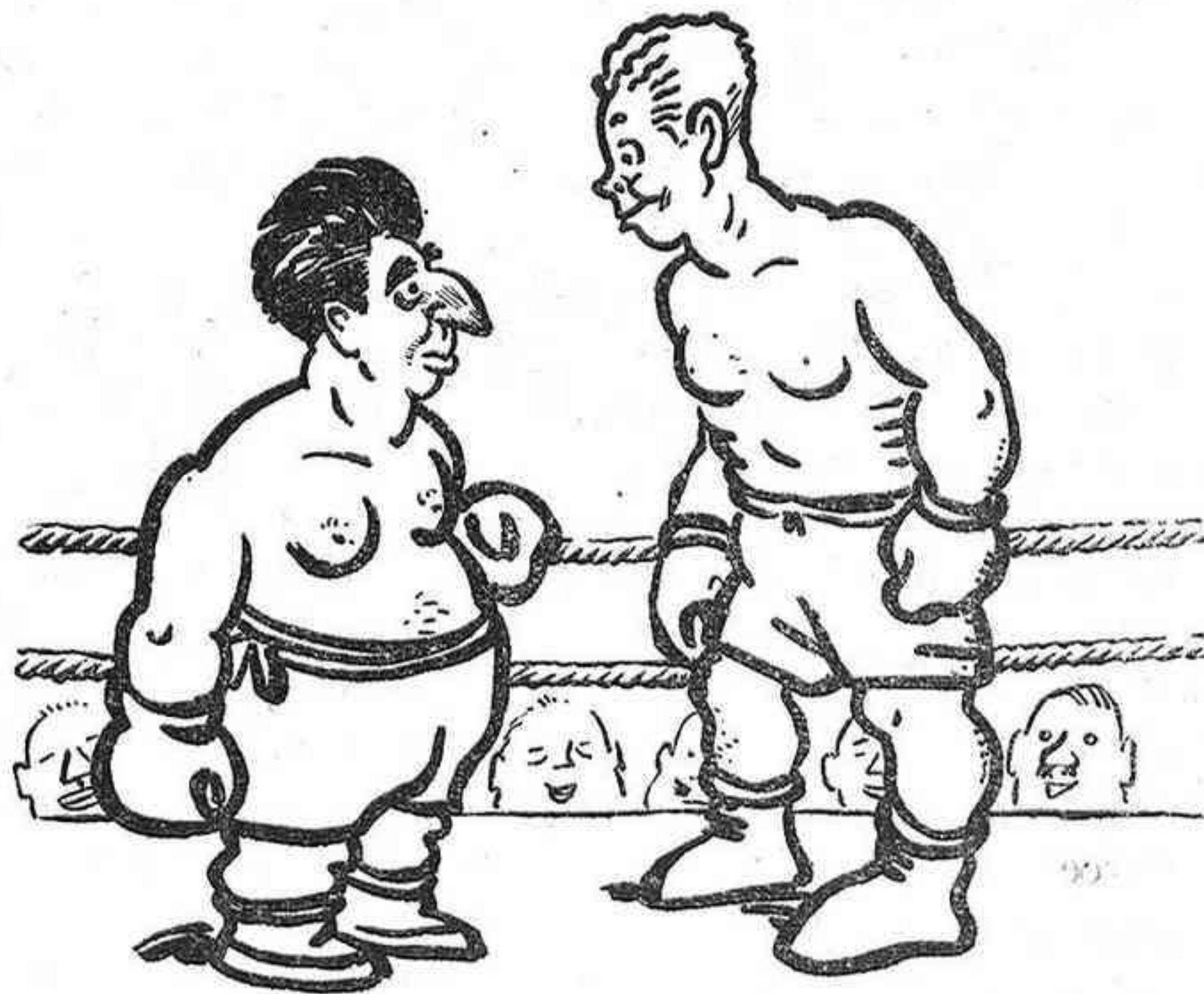
I sent que se li ericen els fullatges,
i el brancam que es retorça adolorit;
i sent per cada arrel, mil esclavatges
i el tronc que cruix o es tomba mig partit.

Nit furiosa, terrífica i horrenda!
Quin implorar de desesperament!
Quina angoixa més crua i més tremenda
sota la pluja, el llampegar i el vent!

Tothom ignora aquest crudel martiri
i el seu anhel de viure i de morir,
i la seva abrivança de deliri
i la seva grandesa en el sofrir...

Demà brillarà el sol del novell dia;
el cel serà tot blau i asserenat;
i el jardí tornarà ple d'alegria
a obrir-se en flor tot ell meravellat.

FRANCESC ROSSETTI

BOXA

—No et podies deixar el nas a casa? Em sembla que em farà nosa!

EL TEXT I NINOTS DEL PRESENT
NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA
PREVIA CENSURA GOVERNATIVA

LES DELICIES D'UN VIATGE EN L'IMPERIAL D'UN TRAMVIA

UN viatge d'anada i tornada en l'imperial d'un tramvia, aquestes nits de l'estiu, és de les coses més delicioses del món. Almenys, així ho entenen els barcelonins, que fan de l'imperial del tramvia, una atracció i un esbargiment.

El viatge en l'imperial d'un tramvia és una mena d'excursió aèria distreta, fresca i econòmica.

L'imperial d'un 22, lloc de prometes i transport d'idillis, té molts atractius i sols n'hi manca un—s'ha dit—per a tenir-los tots: que sigui pecat. Però, tal com van les coses, confiem que aviat ho serà.

A l'imperial, hi ha un lloc que és el de més emoció, el més sollicitat: el seient davanter, sense parió, junt a l'escala. Allí, els dos viatgers—gairebé sempre són una parella amorosa—tenen davant dels ulls l'ampla, llarga i alta perspectiva del camí. Millor que en altre lloc, es cospa, en aquest, tota la màxima velocitat del tramvia. Amb un xic d'imaginació i posant les mans sobre la barana com si menéssiu el volant, tindreu la sensació que passegeu en auto propi o que féu el viatge de noces en un aeroplà.

L'èxit de l'imperial és gros. Les parelles d'enamorats envaeixen els imperials; i els idillis aeris i nocturns es multipliquen.

La nostra gent no perd llur sentit pràctic. Un viatge a la Bonanova, de nit i en un imperial, té més atractius que si es fa en taxi, i resulta més econòmic. I, si, per sort, es pot aconseguir el seient del davant, llavors la felicitat d'uns moments és gairebé completa.

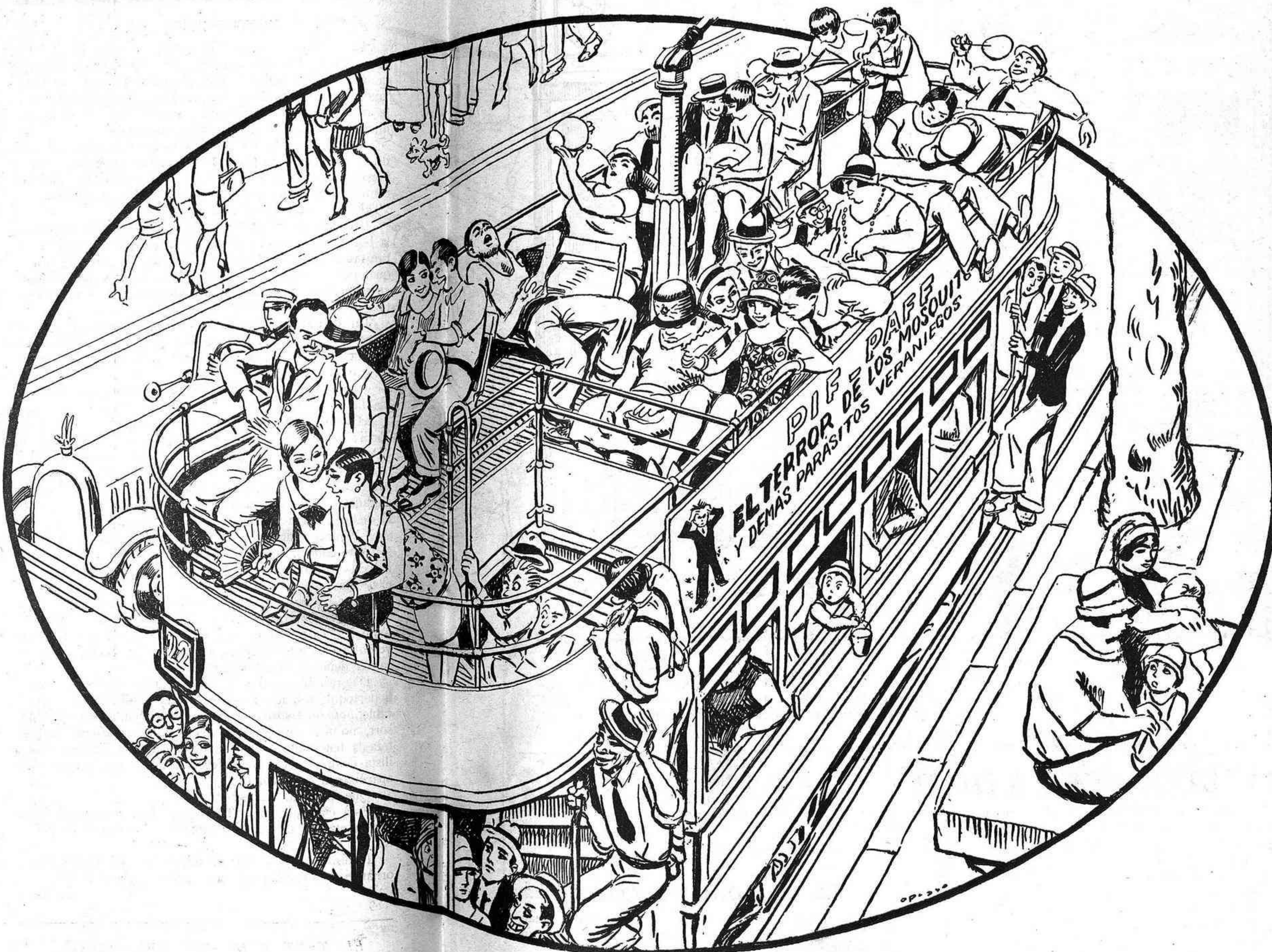
Quan a les Drassanes, o a les Rambles, o a la Plaça de Catalunya, l'imperial s'omple, tots els viatgers gaiten amb enveja els que ocupen el seient del davant; i cada un d'ells pensa: "en tornar, seré jo qui hi seurà". Arriba el tramvia a la Bonanova i, abans d'aturar-se, molts viatgers s'aixequen i van per atrapar el seient del davant—que en el viatge d'anada era el darrer—, però els que l'ocupen no han fet més que girar el respall, i segueixen seient. Quan van asseure's ja pensaven que, a la tornada, "els últims serien els primers".

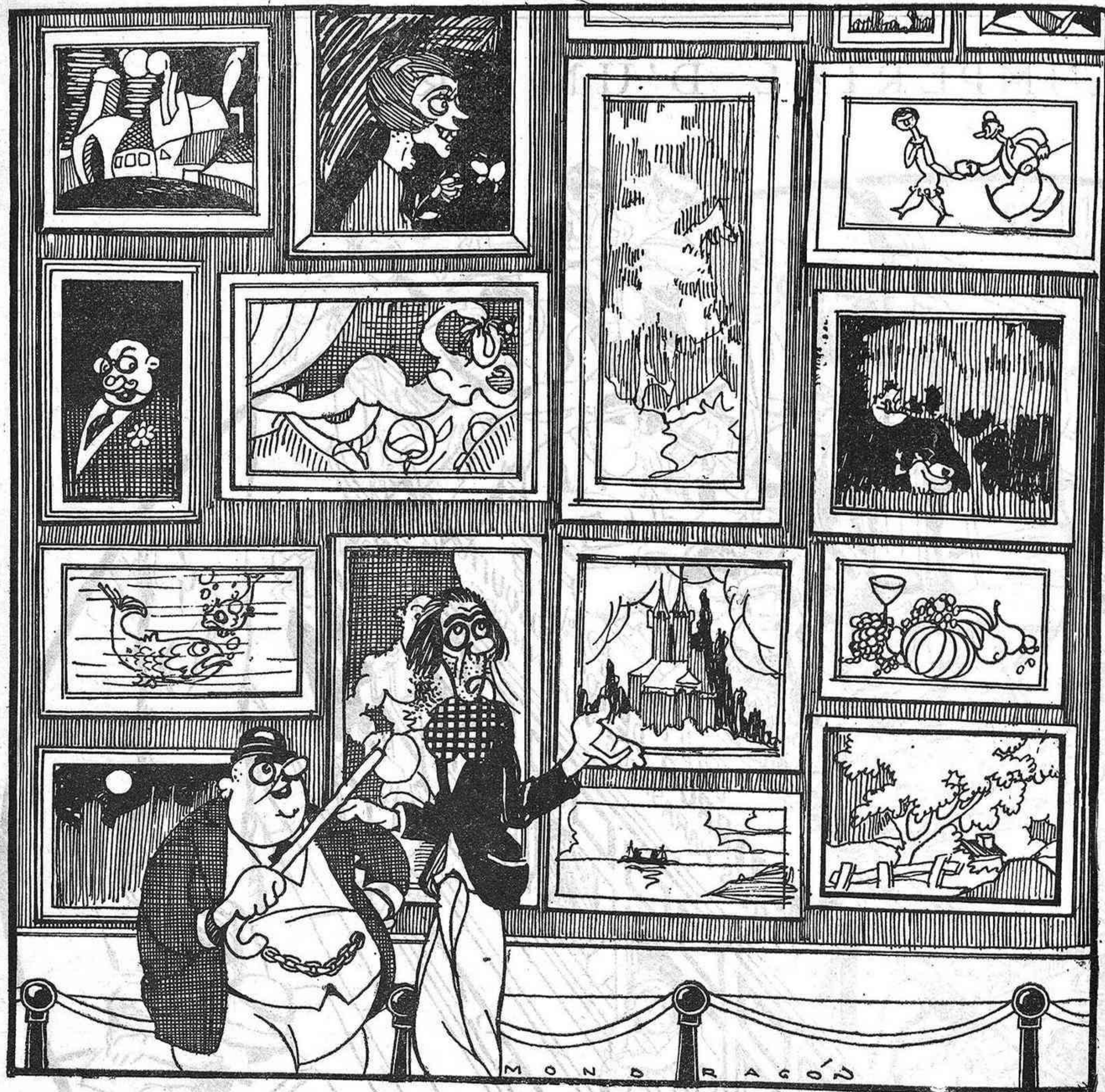
Ultra tots aquests atractius i sensacions, el viatge en l'imperial del tramvia ofereix al passatger l'espectacle de Barcelona a vista d'ocell—d'ocell dels arbres de la Rambla—: la Porta de la Pau; les Rambles diverses; la Plaça de Catalunya, el Passeig de Gràcia; el carrer Major de Gràcia, els Josepets, Vallcarca... I es pot tafanejar, tot passant, en l'interior de molts primers pisos, i fins sorprendre alguna intimitat agradable o alguna divertida baralla entre marit i muller.

Es una delícia, una pura delícia el viatge en l'imperial d'un tramvia, a la Bonanova. I si el cotxe és un 22 i el bitllet que et donen cap-i-cua?

L'Atracció de Forasters ha d'afegir en els seus fullets de propaganda, a les moltes atraccions de la nostra "dolça Barcelona", aquesta atracció imponderable d'un viatge en l'imperial del tramvia.

Altrament, el qui va dalt d'un tramvia, no té el perill que l'agafi a sota.

UNA GANGA

—I diu que és de Velàzquez?
 —Sí, senyor. De Geroni Velàzquez, servidor de vostè.

EL BON PAGADOR

Aquest istiu a Sardanyola passà el següent cas:
 En Robert es trobà malalt, anà a consultar el metge, li donà a beure aixarop de regalèssia i al cap de quinze dies el malalt es llevà del llit. El primer que va fer, fou anar a casa el metge.

—Bon dia, senyor doctor.
 —Bon dia, com va això?
 —Molt bé, vinc per a pagar el compte.
 —No corria pressa, home!
 —Es igual, quan li dec?
 —Miri, dotze visites.
 —Dotze visites? Entesos! Apa, adéu, senyor Doctor!
 I s'aixecà per a sortir.

—Es així com paga, vostè?
 —Li dec encara onze visites, ja ho sé; però no tingui por, jo no sóc desagraït, ja els hi faré.

EL QUI DIU LES COSES

Quan un diplomàtic diu *sí*, vol dir *pot ésser*. Quan diu *pot ésser*, vol dir *no*. Quan diu *no*, és que no es un diplomàtic.

Quan una dona de món diu *no*, vol dir *pot ésser*. Quan diu *pot ésser*, vol dir *sí*. Quan diu *sí*, és que no és cap dona de món.

NATACIO

Ja som a les grans manifestacions natatòries; després de tants dies de calor ja convenia.

Aquesta vegada eren reunions internacionals; el "C. N. Barcelona" se les havia amb el "Royal Brussels Swimmig Club" que, com tothom ja sap, és molt famós i gasta molt males bromes.

Pel que es veu, però, aquesta vegada se'ls ha girat el sant d'espatlla, perquè el "Barcelona" en puntuació els ha guanyat.

El primer dia, va ésser una cosa esplèndida; els nostres feien veritables filigranes i, és clar, obligaven als altres a fer el que podien.

Sigui com sigui, vàrem guanyar, i això és prou.

El segon dia va ésser molt ensopit; els nostres s'ho varen prendre molt a la fresca, i, és clar, els altres els varen imitar.

El públic, que es veu que té bon nas, ho va preveure i no fou gaire abundant.

De totes maneres, també vam guanyar.

CICLIŚME

A Sans hi havia anunciades vint-i-quatre hores, les quals començaren amb tota pompa el dia 23 a la nit.

La cosa anava com muna seda; tot rutllava de primera, però en un moment donat i quan menys en sho pensàvem, perquè la tradició ja s'havia esfumat, es posà a ploure i veiem els corredors com, cames ajudeu-me, s'esmunyien de la pista.

La decepció va ésser general. Sort, però, que al cap de quatre hores va poder-se continuar la cursa com si tal cosa.

Total, que les vint-i-quatre hores quedaren convertides en vint.

La resta de la cursa fou admirable; consti que parlem amb tota serietat.

Les vint-i-quatre hores de dissabte i diumenge passat foren del millor que hem vist en matèria ciclista.

Hi havia 16 equips inscrits, però hi hagué les consegüents baixes durant la prova.

Els amos foren Louet-Mouto, els quals guanyaren la cursa amb una avantatge molt notable sobre els altres equips.

Felicitem el "Sans" per l'èxit.

TEIXI

TENDRESA

Dos amics es troben, després de molt de temps de no haver-se vist:

—Ets casat, Marius?

—Sí!

—I t'estima la teva dona?

—No. M'adora.

—Ah! Com es diu?

—No té importància, això.

—Com?

—No, perquè no la crido mai pel seu nom. El meu crit és xiular-la.

—La xiules?

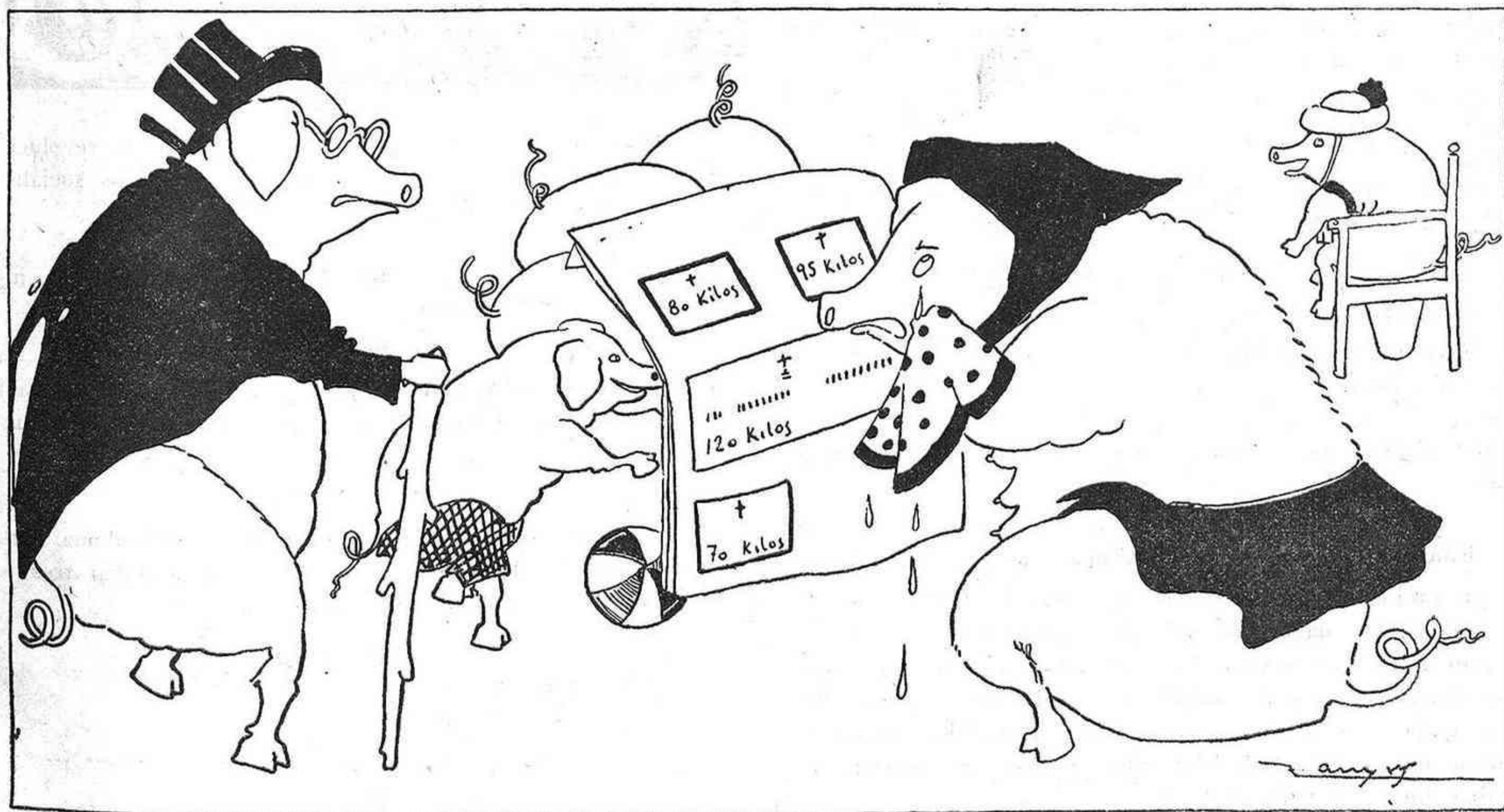
—Sí, sempre. Al matí, a la tarda...

—I sobretot a la nit.

—No, a la nit, no. Perquè estic al llit.

—Llavors...

—A la nit no la xiulo mai. Cada vespre ella entra a la cambra, i em diu: "Has xiulat, Marius?"

ELEGIA RUSTICA (I)

—Com és que porta aquest dol tan rigorós, senyora Trujeta?

—No veu que amb els estiuejants cada dia em degollen un fill!

(1) Que brindem a qualsevol poeta estil Paul Valery

Unes breus consideracions que no són, en realitat, més que excuses.

Com cada any, quan arriba aquesta època—aquesta època que tan i tan dolçament convida a la mandra—la secció de teatres del nostre periòdic—nostre i de vostès—s'hauria de titular "Teló avall".

Per què "Teló enlaire" si la majoria de telons s'han abaixat, si a la majoria d'ells s'hi fan teranyines? Domènec Aymeric, el gran còmic, ens deia que quan el sol entra a l'escenari en surten els còmics. O sigui: arriba la calor, s'acaba la temporada.

Ara s'ha acabat la temporada. Tenim alguna que altra companyia que ha vingut a visitar-nos pensant-se que anava al Marroc, però la majoria dels teatres estan tancats, tancats i barrats.

Aquesta secció, doncs, a l'estiu s'hauria de titular "Teló avall". I amb el títol ja en tindria prou el llegidor. I nosaltres ens en podríem anar a estiuejar.

TIVOLI

En aquest teatre la companyia Ortas ha estrenat una comèdia d'Antoni Estremera, "El día menos pensado".

A nosaltres no se'ns acut més que un comentari: "el día menos pensado", si al públic segueixen donant-li comèdies així, hi haurà un escàndol que no hi serà a temps ni la Creu Roja.

ELDORADO

En Bonafé ha representat la comèdia de De Lorde i de Clement Vautel "El señor cura y los ricos", que és una comèdia que, encara que no sigui res de l'altre món, resulta força interessant. Però de la comèdia no n'hem de parlar ara. Ja en parlarem quan l'estrenà Manuel París al "Barcelona".

Però Joan Bonafé és més còmic que Manuel París. Joan Bonafé és un dels millors còmics d'Espanya, un dels més admirables.

Així, interpretada per ell, la comèdia "El señor cura y los ricos", guanya molt.

PER ACABAR

Ramon Vinyes, un dels més interessants poetes de Catalunya—malgrat "La Publicitat"—està treballant en una comèdia que destina...

On?

No ho sabem, però sabem que es tracta d'una cosa sensacional.

Edició d'homenatge de dues obres de l'Ignasi Iglesias

Quin millor homenatge a un autor que l'edició de les seves obres més preuades? Ignasi Iglesias, els actes a honor del qual van ésser suspesos per la seva delicada salut, ha tingut ara la satisfacció de veure imprès el seu darrer gran èxit "La llar apagada", que en edició homenatge acaba de publicar-se en un mateix volum amb "La senyora Marieta", una de les comèdies més estimades per ell.

Joan Puig i Ferrer ha escrit un interessantíssim pròleg on estudia amb competència innegable l'obra d'Ignasi Iglesias.

El llibre forma un bell volum de 350 pàgines, de tiratge limitat, que tots els admiradors d'Ignasi Iglesias voldran tenir.

BOB

ELS SENYORS QUE TENEN MARCS

Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20.

Senyor Director de "L'Esquella de la Torratxa".

Sentim molt no conèixer l'autor de les "Notícies amb virolla", publicades el dia 15 de juliol, en el número 2,508, per a assabentar-lo que l'"Associació de Posseïdors de Marcs" no ha acordat encara el nomenament de socis honoraris, però vol fer constar que, si algun dia decideix nomenar-los, aquesta distinció no podrà mai recaure a favor dels fabricants de marcs de fusta dels carrers de Petritxol, Canuda i places de La Cucurulla, Santa Anna, etc., etc., ni a favor d'altres fabricants de marcs de fantasia, sinó que únicament s'honoraria distingint a les persones compassives que hagin provat que s'interessessin amb entusiasme i bona fe per a aquells que foren enganyats un dia i enlluernats amb els marcs que a dojo venia aquell gran fabricant de marcs de paper litografiat que s'anomena Reichsbank, de Berlín, que disfrutava abans fama de molt seriós i treballava per compte del molt honorable Govern alemany que D. G.

Però, com que ara resulta que aquells marcs que en tan gran escala fabricà el susdit Banc, avui no aprofiten tan sols per a enquadrar redolins, o estampes, amb què poder ornar les parets de les cases, havem decidit tornar-los tal com ens els va vendre, exigint que repari l'engany de què ens ha fet víctimes i retorni els diners que ens va cobrar per sorpresa.

Agraint, senyor Director de "L'Esquella" que es digni donar cabuda al setmanari a aquestes ratlles, l'"Associació de Posseïdors de Marcs" li quedarà molt reconeguda.

R. A.

Ja s'ha acabat això d'Austria. Una setmana de revolució—una mena de setmana tràgica—i són els mateixos socialistes els que ho han acabat.

Què hi farem!

De totes maneres, s'ha anul·lat la sentència judicial, injusta, que originà la reacció.

✱

Diuen que volen ampliar el premi Nobel. Volen crear un premi Nobel de la Boxa, al qual podran aspirar els campions boxadors.

✱

Ha mort el rei de Romania. Ha mort després d'una llarguíssima malaltia. Ha mort després d'haver-se donat tres o quatre cops la nova de la seva mort.

✱

L'alcalde ha tornat de París.
Diuen que ve molt satisfet.

.....

✱

En Lluís arriba al Paradís.

—Ep! Bon home! On aneu tan de pressa?—li diu Sant Pere—. Ja heu fet el temps necessari de purgatori?

—Ja ho crec! He estat casat quaranta anys.

—Ah! Si és així, ja podeu passar; però, dieu-me, com heu arribat fins ací

—Molt senzill: la tercera dona que vaig tenir em tractà tan malament, que la vaig "dinyar".

—Com, la tercera dona? Casat tres vegades?

—Sí, Sant Pere!

—Doncs ja pots marxar d'ací! No en volem de boigs!

❖

Poincaré encara fa discursos parlant de la passada guerra. Fins a quant? Ens fa l'efecte que si M. Poincaré arribés a milenari, encara seguiria parlant de la guerra europea com d'un fet recentíssim.

❖

França ha condemnat uns comunistes a fortes multes. Mireu que ja és humorisme voler fer pagar multes a comunistes!

Una altra revolució a Portugal?

Diuen que no, però com que els portuguesos fan revolucions com a vermut per a fer-se venir gana, creiem que hi ha hagut la revolució i ells no se n'han adonat.

❖

Ens han assegurat que una important empresa ha sol·licitat de l'Ajuntament—i sembla que tindrà l'autorització—per a llogar tots els pisos de les Rambles per a instal·lar-hi anuncis animats als balcons.

L'anunci és una cosa molt estètica.

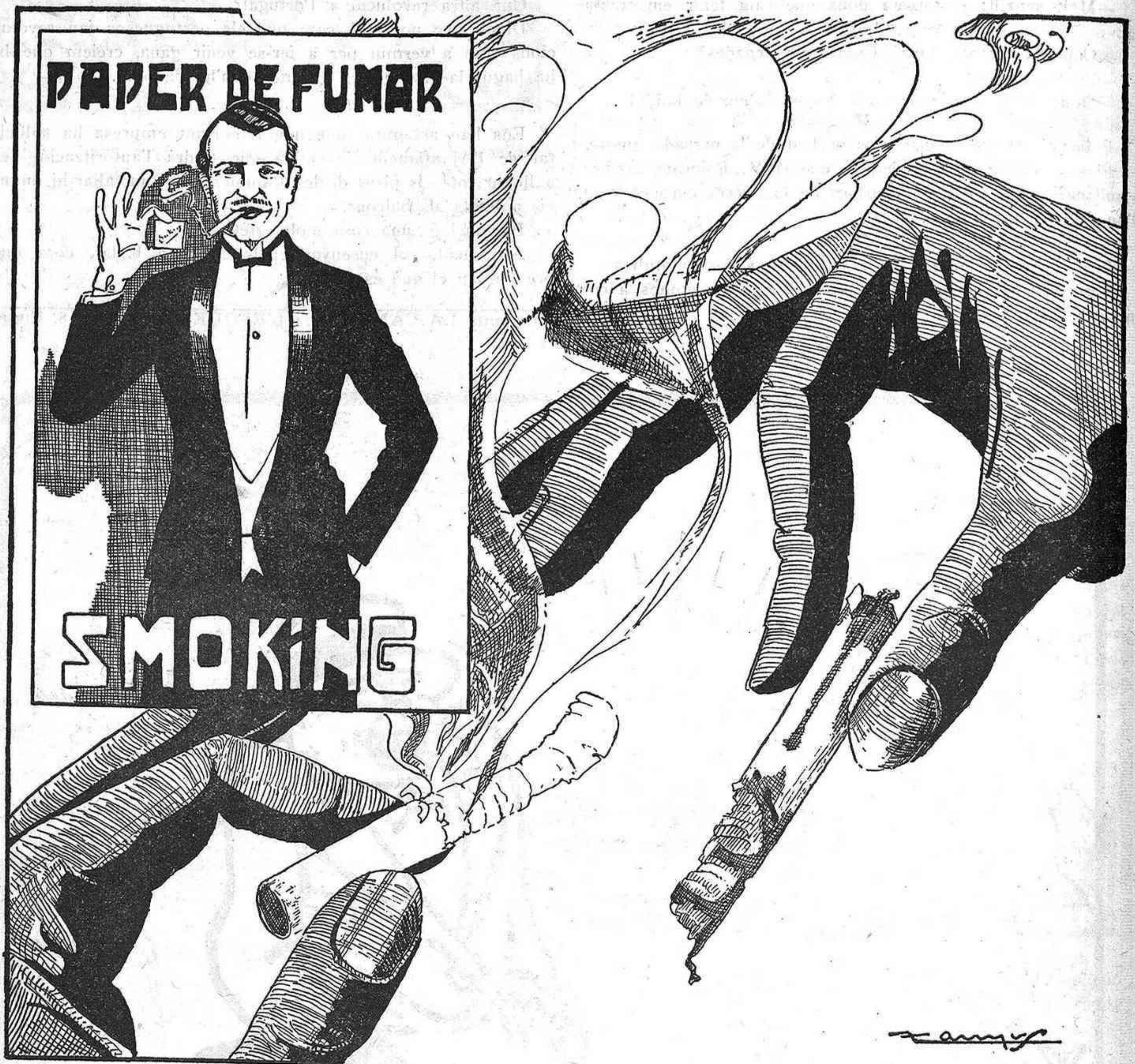
Altrament, cal ensenyar el barceloní a badar, cosa que ara no sap el què és.

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA : OIm. 8. Ciutat

L'AMIC DE L'ART

—Amb la calor que fa, l'adquisició d'aquest quadro m'hauria anat de primera.

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi **amb rapidesa**, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui **amb freqüència**, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes que-
den eliminats empleant
el **paper de fumar**

SMOKING

de **combustió lenta,**
sabor agradós, molt
resistent i fi. Es per

aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

Del Tibidabo a Andorra a peu, en vuit jornades

Per un soci del Centre Excursionista del Vallès
i un altre del Centre Excursionista "Sabadell".

Pessetes 3'50

Guía MICHELIN ESPAÑA

Ptas. 9

Nuevo mapa de España

Pesetas 2'50

Mapa de Cataluña

Pesetas 2

NOVEDAD

Marqués de Villa-Urrutia

Los Embajadores de España en Paris de 1883 a 1889

Un tomo 8.º

Pesetas 6

SINGLOTS POETICS DE Frederic Soler (PITARRA)

La butifarra de la llibertat	original	1 acte
L'esquella de la torratxa	paròdia	2 »
Lo Cantador	»	2 »
Lo castell dels tres dragons	original	2 »
¡Cosas del oncle!	»	1 »
Ous del dia	paròdia	2 »
Las píldoras de Holloway	original	1 »
Si us plau per forsa	»	2 »
Un mercat de Calaf	»	2 »
Uu barret de riallas	»	1 »
La venjansa de la Tana	paròdia	1 »
La vaquera de la piga rossa	»	2 »
Las carabassas de Montroig	original	2 »
En Joan Doneta	»	1 »

Lo punt de las donas	jogina	2 »
L'últim Trencalós	original	»
L'Africana, paròdia de aquesta mag- nífica òpera	»	»
Gra y palla, paper per a matar ratos, col lecció de poesies	»	»
Lo boig de las campanillas	jogina	1 »
Il Profeta, paròdia d'aquesta magní- fica òpera	»	»
Faust, paròdia d'aquesta magnífica òpera	»	»
Liceistas y cruzados	original	2 »
Los héroes y las grandesas	»	2 »
La mort de la paloma	»	»

Preu de cada singlot o'60 ptes.

Les 24 obres enquadrades luxosament, pessetes 20

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, fianca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls atorga rebaxes.

ELS AVIADOFILS

—Vols jugar-t'hi que és capaç de travessar el mar i arribar...
a la Barceloneta?